

แนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการต่อการรักษาความปลอดภัย
ในสถานที่ท่องเที่ยวย่านถนนข้าวสาร กรุงเทพมหานคร
Guidelines for Entrepreneur Participation in Security
at Tourist Attractions in Khao San Road, Bangkok

สุขสันต์ เชื้อวงศ์งาม¹ และ ศิริพร นุชสำเนียง

Suksan Chueawongngam and Siriporn Nuchsamnieng

คณะตำรวจศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

Security Management Faculty of Police Science, Royal Police Cadet Academy, Thailand.

¹Email : suksan.boy@gmail.com

Received 12 June 2020; Revised 16 July 2020; Accepted 19 July 2020

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการต่อการรักษาความปลอดภัยในสถานที่ท่องเที่ยวย่านถนนข้าวสาร 2) ศึกษาปัจจัยการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการต่อการรักษาความปลอดภัยในสถานที่ท่องเที่ยวย่านถนนข้าวสาร 3) ศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการต่อการรักษาความปลอดภัยในสถานที่ท่องเที่ยวย่านถนนข้าวสาร และ 4) นำเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการต่อการรักษาความปลอดภัยในสถานที่ท่องเที่ยวย่านถนนข้าวสาร กรุงเทพมหานคร ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้งภาครัฐและภาคเอกชน จำนวน 32 คน และการสนทนากลุ่มจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้ประกอบการย่านถนนข้าวสาร จำนวน 20 คน

ผลการศึกษาพบว่า ภาครัฐจะต้องให้โอกาสผู้ประกอบการเสนอความคิดเห็น ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจและติดตามประเมินผล ทำให้เกิดความร่วมมือและการปฏิบัติในทิศทางเดียวกันเพิ่มเจ้าหน้าที่ในการรักษาความปลอดภัย ส่งเสริมให้มีการพัฒนาด้านภาษาเพื่อสื่อสาร ทำความเข้าใจกฎระเบียบการรักษาความปลอดภัยกับนักท่องเที่ยวต่างชาติ มีจุดคัดกรองและตรวจค้นอาวุธหรือสิ่งผิดกฎหมายผู้ประกอบการจะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบการรักษาความปลอดภัยอย่างเคร่งครัด ติดตั้งกล้องวงจรปิดในสถานประกอบการและสนับสนุนข้อมูลเจ้าหน้าที่ในการติดตามและดำเนินคดีผู้ก่อเหตุร้าย จัดการด้านจราจรกำหนดจุดรับ-ส่งของรถโดยสารสาธารณะ รวมไปถึงรถยนต์และรถจักรยานยนต์ด้วย ผู้ประกอบการไม่จัดสถานที่กีดขวาง ทางสาธารณะ และให้มีการจัดการด้านสาธารณสุขต่อนักท่องเที่ยวในด้านความสะอาด ถูกสุขลักษณะความปลอดภัย รวมทั้งการจัดการขยะในพื้นที่อย่างเข้มงวด เพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัย ไม่วิตกกังวลด้านอาชญากรรมต่าง ๆ ส่งผลให้มีความพึงพอใจและมีความสุขตลอดการมาท่องเที่ยวย่านถนนข้าวสารและส่งผลการกลับมาท่องเที่ยวซ้ำ แนะนำและบอกต่อนักเที่ยวต่างชาติคนอื่นด้วย

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, การรักษาความปลอดภัย, สถานที่ท่องเที่ยว

Abstract

This thesis is a study aims to 1) study the characteristics of entrepreneur participation in security in tourist attractions in Khao San Road, 2) study the factors of entrepreneur participation in security in tourist attractions. 3) to study the conditions, problems and obstacles of the participation of operators in security in tourist attractions in the Khao San Road, and 4) to propose guidelines for the participation of operators in the security of tourist attractions in Khao San Road, Bangkok. In-depth interviews were conducted with 32 key informants, both from public and private sectors. A focus group conversation was also conducted with 20 key informants consisted of entrepreneurs and business personnel's in the Khao San Road area.

The results from this study indicated that, by using a participatory approach, entrepreneurs should be involved and given the opportunity to submit their opinions, make plans, make decisions, and monitor and evaluate the safety and security regulation in their business areas. In addition, entrepreneurs should be involved in making changes and implementing standard safety and security practices. This study also demonstrated that there should be an increase in security force, effective communication with foreign tourists about safety and security regulations and screening points for illegal items and weapons. Entrepreneurs and business personnel must strictly comply with security regulations by installing CCTV and cooperating with police officials in order to raise confidence for both Thai and foreign tourists. Furthermore, road traffic in Khao San Road should be managed effectively by setting public transport points for buses and parking areas for cars and motorcycles. Entrepreneurs should not in any way cause traffic obstruction. Finally, public health and waste management for tourists should be applied to promote cleanliness, hygiene, and safety in Khao San Road Area. All these guidelines should help increase tourists' satisfaction, word of mouth recommendation, and their return visits.

Keywords: participation, security, tourist attractions

บทนำ

การท่องเที่ยวถือเป็นธุรกิจที่มีการแข่งขันกันสูง เป็นธุรกิจที่สร้างเม็ดเงินเข้าประเทศเป็นอันดับต้น ๆ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (Tourism Industry) เป็นธุรกิจที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ประกอบด้วยธุรกิจหลายประเภท ทั้งธุรกิจที่เกี่ยวข้องโดยตรง และธุรกิจที่เกี่ยวข้องทางอ้อม หรือธุรกิจสนับสนุนต่าง ๆ เกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ทางด้านสังคมการท่องเที่ยวเป็นการพักผ่อน คลายความตึงเครียด พร้อมกับการได้รับความรู้ ความเข้าใจในวัฒนธรรมที่แตกต่างออกไป อีกทั้งอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวช่วยสร้างเสถียรภาพให้กับดุลการชำระเงินได้เป็นอย่างมาก องค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization : UNWTO) ได้พยากรณ์ว่าเมื่อถึงปี พ.ศ.2563 จะมีนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจำนวน 1,600 ล้านคน ภูมิภาคที่มีแนวโน้มเป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยม คือ ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงและแปซิฟิก และกลุ่ม

ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นจุดหมายการท่องเที่ยวแห่งใหม่ที่มีผู้นิยมเดินทางเข้ามาเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีนักท่องเที่ยวเป็น 1 ใน 3 ของนักท่องเที่ยวภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก สำหรับประเทศไทย ปัจจุบันแหล่งท่องเที่ยวมีหลายแห่ง หนึ่งในสถานที่ที่ได้รับความนิยมและมีชื่อเสียง คือ กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นเมืองหลวงของประเทศไทย จึงเป็นศูนย์กลางความเจริญในทุกด้านทั้งการปกครอง เศรษฐกิจ การศึกษา สังคม วัฒนธรรม ระบบการขนส่ง รวมถึงการติดต่อกับนานาประเทศ เหตุผลที่นักท่องเที่ยวพากันมาเที่ยวกรุงเทพมหานคร คือ มีแหล่งท่องเที่ยวมากมายและหลากหลายประเภท เป็นเมืองแห่งสีสันทั้งกลางวันและกลางคืน หนึ่งในแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของกรุงเทพฯ ในกลุ่มชาวต่างชาติ คือ ถนนข้าวสาร

ถนนข้าวสาร เป็นถนนที่สร้างขึ้นใน พ.ศ. 2435 รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยกรมโยธาธิการได้กราบบังคมทูลให้ตัดถนนตรอกข้าวสาร เริ่มตั้งแต่ถนนหน้าวัดชนะสงคราม (ซึ่งได้นำมาว่าถนนชนะสงคราม) ตัดมาทางตะวันออกตามตรอกข้าวสารแล้วสร้างสะพานข้ามคลองมาบรรจบกับถนนเฟื่องนครตอนหน้าสวนหลวงตึกดิน พระราชทานนามถนนตามเดิมว่า "ถนนข้าวสาร" ย้อนไปในสมัยรัชกาล ที่ 6 ถนนข้าวสารเป็นตรอกขายข้าวสารที่ใหญ่ที่สุดของเขตพระนคร ข้าวสารจำนวนมากจะถูกขนส่งจากฉางข้าวหลวง สะพานช้างโรงสี ริมคลองคูเมืองเดิมหรือคลองหลอดปัจจุบัน เลียบมาตามแม่น้ำเจ้าพระยาขึ้นที่ท่าเรือบางลำพู เพื่อนำข้าวมาขายให้แก่ชาวบ้านในชุมชนต่าง ๆ ที่อยู่บริเวณนี้ นอกจากนี้ก็มีถ่านหุงข้าว ของชำจำหน่ายด้วย ต่อมาเมื่อการค้าขายเจริญขึ้นจึงมีการขยายถนนและชุมชนออกไป จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2525 มีงานเฉลิมฉลองกรุงเทพฯ ครบรอบ 200 ปี ชาวต่างชาติได้มาเที่ยวชมงานเป็นจำนวนมาก และได้ไปเช่าที่พักอยู่บริเวณถนนข้าวสาร ซึ่งสมัยนั้นยังไม่มีเกสต์เฮาส์หรือโรงแรมเหมือนในตอนนี้ ภายหลังจึงมีการเปิดเกสต์เฮาส์ และโรงแรมราคาประหยัด ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก สถานบันเทิง ตลอดแนวถนนข้าวสาร เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น ถนนสายนี้จึงเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวต่างชาติดีกขึ้นเรื่อย ๆ จนปัจจุบันกลายเป็นศูนย์รวมนักท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่งในกรุงเทพฯ *ได้รับความนิยมจากชาวต่างชาติ* ถนนข้าวสารเป็นแหล่งท่องเที่ยวของของนักเดินทางประเภท backpacker เป็นส่วนใหญ่ จนเป็นที่โด่งดังที่สุดในที่สุด กลายเป็นย่านบันเทิงยามราตรีที่สำคัญของกรุงเทพฯ ถนนข้าวสารไม่ว่าจะเป็นช่วงไหนก็เต็มไปด้วยความคึกคัก โดยเฉพาะ ช่วงเทศกาลสงกรานต์ ถนนข้าวสารได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก มีนักท่องเที่ยวจากทั่วทุกมุมโลกมุ่งหน้ามาที่นี่ เพื่อเล่นน้ำสงกรานต์ ถึงแม้ในช่วงเวลาที่ไม่ใช่เทศกาลสงกรานต์ ถนนข้าวสารเต็มไปด้วยนักท่องเที่ยวจำนวนมากไม่เคยขาด เพราะตลอดระยะทางประมาณ 350-400 เมตร บนถนนข้าวสารที่เรียงรายไปด้วยเกสต์เฮาส์ ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก ร้านเสื้อผ้า และบริการการท่องเที่ยวชาวต่างชาติในด้านที่พักแบบราคาประหยัด มีการให้บริการนักท่องเที่ยว อย่าง ครบครันทั้งด้านสถานบันเทิง ร้านอาหาร ขายของที่ระลึก บริษัททัวร์ การเดินทางสะดวก สบาย สถานที่ตั้งอยู่ใจกลางกรุงเทพมหานคร (ตฤณ พริ้งประเสริฐ, 2554) เรียกได้ว่าเป็นถนนสายท่องเที่ยวที่ครบวงจร จึงเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมอย่างต่อเนื่องมาตลอด และจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาขีดความสามารถ ในการแข่งขันของประเทศ มีศักยภาพในการทำรายได้ให้กับประเทศไทยสูง ดังนั้น นโยบายด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยที่จะต้องเร่งดำเนินการ คือ การพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพ มีมาตรฐานความปลอดภัยและการให้บริการระดับสากล เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวคุณภาพจากทั่วโลก (อภิ นนทกะตระกูล, 2558) เนื่องจากความปลอดภัยเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว เพราะความปลอดภัยถือเป็นสิ่งสำคัญและสะท้อนภาพลักษณ์ของประเทศ เจ้าบ้านไม่ว่าจะเป็นความปลอดภัยในด้านชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว ความปลอดภัยที่ควรเริ่มตั้งแต่ นักท่องเที่ยวเดินทางมาถึงประเทศไทยจนถึงวันที่เดินทางกลับไปยังประเทศของตน

4 วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์ ปีที่ 5 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม 2563)

จากสถิติของสำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล การรับแจ้งคดีต่าง ๆ ในเขตกรุงเทพมหานคร ปี 2559 มีจำนวนอาชญากรรม จำนวน 17,046 คดี ซึ่งในปี 2558 มีอาชญากรรม จำนวน 21,266 คดี จะเห็นได้ว่าอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในเขตกรุงเทพมหานคร ปี 2559 ลดลงถึงร้อยละ 80.2 โดยแบ่งเป็น 1) คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน จำนวน 7,751 คดี ประกอบด้วย ลักทรัพย์ รั้วทรัพย์ ทรัพย์ รับของโจร และทำให้เสียทรัพย์ 2) คดีอาญาที่น่าสนใจ จำนวน 5,865 คดี ประกอบด้วย โจรกรรมรถจักรยานยนต์ โจรกรรมรถยนต์ ปล้น-ชิงรถยนต์แท็กซี่ ลักพาเรียกค่าไถ่ ฉ้อโกง และยกยอกทรัพย์ 3) คดีเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย จำนวน 3,068 คดี ประกอบด้วย ฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา ฆ่าผู้อื่นโดยไม่เจตนา ทำให้ตายโดยประมาท พยายามฆ่า ทำร้ายร่างกาย และข่มขืนกระทำชำเรา 4) คดีอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญ จำนวน 362 คดี ประกอบด้วย ฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา ปล้นทรัพย์ ชิงทรัพย์ ลักพาเรียกค่าไถ่ และวางเพลิง ในขณะที่คดีอาญาในเขตกรุงเทพมหานคร ปี 2559 แบ่งเป็น 5 กลุ่ม คือ 1) คดีอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญ จำนวน 362 คดี 2) คดีที่เกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ จำนวน 3,068 คดี 3) คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน จำนวน 7,751 คดี 4) คดีที่น่าสนใจ จำนวน 5,865 คดี และ 5) คดีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย จำนวน 47,843 คดี (สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กองสำนักยุทธศาสตร์-บริหารจัดการ กรุงเทพมหานคร. 2560. หน้า 148-151 : ออนไลน์)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้ศึกษาจึงเห็นความสำคัญในด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว โดยสนใจศึกษา เรื่อง “แนวทาง-การมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการต่อการรักษาความปลอดภัยในสถานที่ท่องเที่ยว ย่านถนนข้าวสาร กรุงเทพมหานคร” โดยมุ่งเน้นศึกษาผู้ประกอบการในพื้นที่ถนนข้าวสาร เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ที่มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติจำนวนเพิ่มมากขึ้นในทุก ๆ ปี โดยเฉพาะช่วงยามเย็นถึงช่วงค่ำคืนที่มีนักท่องเที่ยวจำนวนมาก มีความเสี่ยงและภัยอันตรายจากด้านต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้นด้วยเช่นกัน เพื่อนำผลการศึกษามาพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการและเป็นแนวทางใน การจัดการความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวย่านถนนข้าวสาร กรุงเทพมหานคร อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการต่อการรักษาความปลอดภัยในสถานที่ท่องเที่ยวย่านถนนข้าวสาร กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการต่อการรักษาความปลอดภัยในสถานที่ท่องเที่ยวย่านถนนข้าวสาร กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการต่อการรักษาความปลอดภัยในสถานที่ท่องเที่ยวย่านถนนข้าวสาร กรุงเทพมหานคร
4. เพื่อนำเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการต่อการรักษาความปลอดภัยในสถานที่ท่องเที่ยวย่านถนนข้าวสาร กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษานี้ครอบคลุมประเด็นหลักในเรื่อง ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ ปัจจัยการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ ปัญหาและอุปสรรคการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ และแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการต่อการรักษาความปลอดภัยในสถานที่ท่องเที่ยวย่านถนนข้าวสาร กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตประชากรกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจจากสถานีตำรวจชนະสงคราม สำนักงานเขตพระนคร สมาคมผู้ประกอบการธุรกิจถนนข้าวสาร ผู้นำชุมชน และผู้ประกอบการ และผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากการสนทนากลุ่ม (Focus group) คือผู้ประกอบการและบุคลากรของสถานประกอบการย่านถนนข้าวสาร

ขอบเขตด้านพื้นที่

ศึกษาในเขตพื้นที่ย่านถนนข้าวสาร เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่นิยมอย่างมากและเป็นที่ยอมรับไปทั่วโลก โดยเฉพาะสีสันการท่องเที่ยวยามค่ำคืน ส่งผลต่อการรักษาความปลอดภัยของพื้นที่ให้มีความเชื่อมั่นกับนักท่องเที่ยวและกลับมาท่องเที่ยวซ้ำ

ขอบเขตระยะเวลา

การศึกษาคั้งนี้ ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือนพฤษภาคม – ธันวาคม 2562 รวมระยะเวลา 8 เดือน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1) การสัมภาษณ์เทคนิคบอลลูน (Snow ball) โดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญกับประเด็นลักษณะ ปัจจัย ปัญหาและอุปสรรคการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการต่อการรักษาความปลอดภัยในสถานที่ท่องเที่ยวถนนข้าวสารและเป็นการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-depth Interview) ได้แก่ เจ้าหน้าที่ภาครัฐ จำนวน 10 คน ประกอบด้วย สถานีตำรวจชนະสงคราม จำนวน 2 คน สำนักงานเขตพระนคร แบ่งเป็น ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ฝ่ายโยธา และฝ่ายเทคนิค จำนวน 8 คน สมาคมผู้ประกอบการกิจการถนน-ข้าวสาร จำนวน 2 คน ผู้นำชุมชน จำนวน 2 คน ผู้ประกอบการ จำนวน 18 คน รวมทั้งสิ้น 32 คน

2) การสนทนากลุ่ม (Focus group) โดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นผู้ที่ตรงกับประเด็นปัญหาแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการต่อการรักษาความปลอดภัยในสถานที่ท่องเที่ยวถนนข้าวสารโดยตรง ได้แก่ ผู้ประกอบการและบุคลากรในสถานประกอบการ จำนวน 20 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวบรวมประมวลผลให้สอดคล้องและกรอบแนวคิดการวิจัย กำหนดกรอบแนวคิดในการสัมภาษณ์ สร้างข้อคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึกและสนทนากลุ่ม โดยใช้คำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลแสดงออกถึงความรู้สึกและแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ไม่ชักนำด้วยความคิดของผู้วิจัยแต่อย่างใด นำแบบสัมภาษณ์ที่พัฒนาขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้เกี่ยวกับหัวข้อการวิจัย ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและความเหมาะสมของการจัดเรียงลำดับความสำคัญ นำข้อมูลที่ได้จากการเสนอแนะพิจารณาปรับปรุง จากนั้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบแบบสัมภาษณ์ เพื่อตรวจสอบความเข้าใจที่ชัดเจนในข้อคำถามและนำไปใช้กับประชากรกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการศึกษาคั้งนี้

กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ดำเนินการดังนี้ 1) จัดบันทึกและทำดัชนีข้อมูล 2) ค้นหาความหมายข้อความและสรุปข้อความ 3) จัดกลุ่มข้อความ 4) สร้างข้อสรุปและพิสูจน์ข้อสรุป และ 5) วิเคราะห์เนื้อหาตามประเด็นและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการต่อการรักษาความปลอดภัยในสถานที่ท่องเที่ยวย่านถนนข้าวสาร กรุงเทพมหานคร จากผลการสัมภาษณ์ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ผู้ศึกษาสามารถ นำมาวิเคราะห์และสรุปผล ดังนี้

1.1 ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการในปัจจุบัน ผู้ประกอบการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามกฎระเบียบที่ภาครัฐได้ทำเป็นแนวทางปฏิบัติไว้เท่านั้น แต่ด้วยผู้ประกอบการมุ่งเน้นในด้านธุรกิจที่มุ่งเน้นรายได้และมีผลประโยชน์เกิดขึ้น หากมีการขอความร่วมมือให้มีการปฏิบัติตามกฎระเบียบของภาครัฐที่มีผลกระทบต่อรายได้หรือผลประโยชน์ หรือเพิ่มภาระงานให้กับผู้ประกอบการ ก็อาจจะถูกคัดค้าน ไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดและไม่ให้ความร่วมมือกับภาครัฐเช่นกัน

1.2 ลักษณะการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจและการติดตามประเมินผลในการรักษาความปลอดภัยนั้น ผู้ประกอบการไม่ได้เข้าไปมีบทบาท เว้นแต่ว่าผู้ประกอบการนั้นเป็นคณะกรรมการชุมชนหรือกับทางภาครัฐก็อาจจะขอให้มีการแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะได้

1.3 ผู้ประกอบการจะร่วมกันคิดและตัดสินใจในการจัดการรักษาความปลอดภัยในพื้นที่ของสถานประกอบการเท่านั้น เพื่อให้มีความปลอดภัยกับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการในสถานที่ท่องเที่ยว ย่านถนนข้าวสาร เนื่องจากภาครัฐไม่ได้ให้โอกาสหรือสอบถามความเห็นหรือมีส่วนร่วมในการวางแผนการรักษาความปลอดภัย ทั้งที่ผู้ประกอบการมีประสบการณ์โดยตรงจากเหตุการณ์ไม่ปลอดภัยต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นก็ตาม

2. ผลการศึกษาปัจจัยการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการต่อการรักษาความปลอดภัยในสถานที่ท่องเที่ยวย่านถนนข้าวสาร กรุงเทพมหานคร จากผลการสัมภาษณ์ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ผู้ศึกษาสามารถนำมาวิเคราะห์และตีสรุปผล ดังนี้

2.1 ด้านรายได้หรือผลประโยชน์ที่ผู้ประกอบการได้รับ มีส่วนทำให้ผู้ประกอบการไม่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติรักษาความปลอดภัย หากเป็นประโยชน์ก็จะส่งผลต่อการให้ความร่วมมือของผู้ประกอบการ แต่ถ้าภาครัฐขอความร่วมมือเร่งด่วนโดยไม่แจ้งล่วงหน้า ทำให้ไม่สามารถเตรียมการได้ทัน และจะได้รับความร่วมมืออย่างไม่เต็มใจนัก

2.2 ภาครัฐจะต้องเปิดโอกาสและรับฟังความคิดเห็นอย่างจริงจังจากผู้ประกอบการ เพราะผู้ประกอบการเป็น ผู้สัมผัสกับปัญหาอาชญากรรมโดยตรง รู้จุดเสี่ยงอันตราย และคุ้นเคยในพื้นที่สถานประกอบการมากกว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งจะทราบแนวทางการป้องกันความปลอดภัยได้

2.3 ผู้ประกอบการหรือบุคลากรในสถานประกอบการปล่อยปะละเลยการตรวจสอบข้อมูลผู้เข้ารับบริการ เช่น ไม่ตรวจสอบประวัติหรือข้อมูลผู้เข้าพักเกสต์เฮาส์ ไม่ตรวจบัตรประชาชนก่อนเข้าสถานบันเทิง เป็นต้น หากเกิดปัญหาหรือภัยอันตรายจะสอบสวนหาผู้กระทำผิดไม่ได้และอาจส่งผลให้ผู้ประกอบการเป็นผู้ร่วมกระทำความผิดได้

2.4 ลูกค้าไม่ให้ความร่วมมือ ทั้งที่ผู้ประกอบการแจ้งข้อกำหนด กฎระเบียบให้กับลูกค้าแล้ว แต่มักมีผู้ฝ่าฝืนไม่ให้ความร่วมมือกับมาตรการความปลอดภัยที่วางเอาไว้ ซึ่งอาจจะมีการปกปิดอายุตัวเองหรือพกพาอาวุธเข้ามาทำร้ายร่างกายผู้อื่นในสถานประกอบการได้

3. ผลการศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการต่อการรักษาความปลอดภัยในสถานที่ท่องเที่ยวย่านถนนข้าวสาร กรุงเทพมหานคร จากผลการสัมภาษณ์ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ผู้ศึกษาสามารถนำมาวิเคราะห์และสรุปผล ดังนี้

3.1 ด้านบุคลากร

3.1.1 เจ้าหน้าที่ภาครัฐไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ในการรักษาความปลอดภัยในสถานที่ท่องเที่ยวย่านถนนข้าวสาร จึงไม่สามารถตรวจสอบสถานประกอบการได้อย่างทั่วถึง ทำให้มีสถานประกอบการบางแห่งเปิดเกินเวลาที่กำหนด ส่งผลเกิดความไม่ปลอดภัยในสถานที่ท่องเที่ยวในย่านถนนข้าวสาร และเมื่อมีเหตุด่วนเหตุร้ายเจ้าหน้าที่ตำรวจจะมาถึงจุดเกิดเหตุล่าช้า

3.1.2 ผู้ประกอบการไม่ได้ให้ความร่วมมือในการให้บุคลากรในสถานประกอบการร่วมรักษาความปลอดภัยกับเจ้าหน้าที่ เนื่องจากบุคลากรจะต้องปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ที่รับผิดชอบ และมีการรักษาความปลอดภัยในสถานประกอบการของตนเองอยู่แล้ว แต่ผู้ประกอบการให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ด้านอื่น ๆ เช่น การให้เจ้าหน้าที่เข้าตรวจสอบกล้องโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV) เมื่อมีเหตุร้ายเกิดขึ้น เป็นต้น

3.1.3 ปัญหาการสื่อสารทางด้านภาษาของเจ้าหน้าที่ ผู้ประกอบการบุคลากรในสถานประกอบการ เนื่องจากสถานที่ท่องเที่ยวย่านถนนข้าวสารมีนักท่องเที่ยวต่างชาติจำนวนมากและเพิ่มขึ้นในทุก ๆ ปี มีผลให้มีความไม่เข้าใจในกฎระเบียบการรักษาความปลอดภัยและส่งผลกระทบต่อการรักษาความปลอดภัยในสถานที่ท่องเที่ยวย่านถนนข้าวสารได้

3.2 ด้านระเบียบปฏิบัติ

3.2.1 กฎระเบียบและข้อกำหนดในแต่ละประเภทธุรกิจมีการปฏิบัติที่แตกต่างกันในการรักษาความปลอดภัย ซึ่งธุรกิจบางประเภทจะมีมาตรฐานความปลอดภัยที่สูง เช่น โรงแรม สถานบันเทิง เป็นต้น จะมีผู้ปฏิบัติงานรักษาความปลอดภัยของสถานประกอบการเอง และผู้ประกอบการส่วนใหญ่ปฏิบัติตามกฎ-ระเบียบอย่างเคร่งครัด

3.2.2 กฎระเบียบในการรักษาความปลอดภัยของภาครัฐ ควรเปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้ประกอบการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม โดยการประสานงานกับผู้นำชุมชนและรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนร่วมด้วย

3.2.3 ผู้ประกอบการบางรายไม่ทราบว่ามีข้อกำหนด ขั้นตอนหรือวิธีการที่ชัดเจนในการรักษาความปลอดภัย แต่จะให้ความร่วมมือทุกครั้งที่ภาครัฐขอความร่วมมือให้ปฏิบัติตาม

3.3 ด้านการดำเนินการ

3.3.1 ภาครัฐดำเนินการติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV) ในสถานที่ท่องเที่ยวย่านถนนข้าวสาร แต่ยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ในย่านถนนข้าวสาร จึงอาจจะส่งผลให้ตำแหน่งที่ไม่มีการติดตั้งกล้องวงจรปิดเกิดเหตุอันตรายไม่มีความ-ปลอดภัยเกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยวได้ แต่อย่างไรก็ดีผู้ประกอบการบางประเภท เช่น โรงแรม เกสต์เฮาส์ ร้านผับ บาร์ ร้านเหล้า ร้านสัก เป็นต้น มีการติดตั้งกล้องวงจรปิดและเก็บข้อมูลผู้รับบริการร่วมด้วย รวมทั้งดำเนินการให้มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยในสถานบริการของตนเองด้วย

3.3.2 ผู้ประกอบการและบุคลากรในสถานประกอบการให้ความร่วมมือกับภาครัฐในการตรวจค้นวัตถุอันตรายก่อนเข้าใช้บริการในสถานประกอบการ สอดส่องดูแลพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ของนักท่องเที่ยว และให้ข้อมูลแหล่งมั่วสุมหรือบุคคลต้องสงสัยในพื้นที่ให้กับเจ้าหน้าที่ทันที

3.4 ด้านการรักษาความปลอดภัย

3.4.1 ปัจจุบันภาครัฐวางระบบการรักษาความปลอดภัย โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ แบ่งเป็นชุดตรวจดูแลความปลอดภัยในสถานที่ท่องเที่ยวย่านถนนข้าวสาร และติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV) เพิ่มมากขึ้น ติดตั้งระบบเตือนภัยจากกล้องอัตโนมัติและจัดระเบียบเส้นทางการหนีไฟให้สามารถเห็นได้ชัดเจนและสะดวกต่อหลีกเลี่ยง

3.4.2 มีเจ้าหน้าที่ตำรวจดูแลรักษาความปลอดภัยให้กับสถานประกอบการ โดยแบ่งตามประเภทธุรกิจ หากเป็นสถานบันเทิงจะต้องมีมาตรการจัดการความปลอดภัยที่เข้มงวด เพราะนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เมื่อมาเที่ยวยังสถานบันเทิงจะมีการดื่มแอลกอฮอล์และมีอาการเมึนเมา ส่งผลให้เกิดภัยอันตรายได้

3.4.3 ผู้ประกอบการรับผิดชอบในการรักษาความปลอดภัยบริเวณสถานประกอบการของตนเอง พื้นที่เสี่ยงต่าง ๆ มีการรักษาความปลอดภัยอย่างเข้มงวด คำนึงความปลอดภัยของลูกค้าเป็นสิ่งสำคัญ โดยการตรวจสอบลูกค้าที่เข้ารับบริการจะต้องไม่พบสิ่งผิดกฎหมาย อาวุธ หรือสิ่งของที่สามารนำไปทำร้ายผู้อื่นได้ หากมีพฤติกรรมเสี่ยง ต้องสงสัยหรือกระทำความผิดจะดำเนินการแจ้งเจ้าหน้าที่ทันที และให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจทันทีเมื่อต้องการความช่วยเหลือ

4. ผลการศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการต่อการรักษาความปลอดภัยในสถานที่ท่องเที่ยวย่านถนนข้าวสาร กรุงเทพมหานคร จากผลการสัมภาษณ์ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ผู้ศึกษาสามารถนำมาวิเคราะห์และสรุปผล ดังนี้

4.1 ด้านอาชญากรรม

4.1.1 ภาครัฐควรมีการจัดตั้งจุดคัดกรองหรือตรวจสอบนักท่องเที่ยวก่อนเข้าพื้นที่ในสถานที่ท่องเที่ยวย่านถนนข้าวสาร เพื่อไม่ให้มีการพกพาอาวุธหรือสิ่งของผิดกฎหมาย นำไปสู่การทะเลาะวิวาทและทำให้เกิดเหตุร้ายแรงได้ และควรเพิ่มเจ้าหน้าที่ในการรักษาความปลอดภัยให้มากขึ้น เพื่อตรวจสอบและรักษาความปลอดภัยในสถานที่ท่องเที่ยว-ถนนข้าวสารให้ครอบคลุมพื้นที่

4.1.2 ผู้ประกอบการช่วยสอดส่องผู้มีพฤติกรรมเสี่ยง พื้นที่เสี่ยง และแหล่งมั่วสุม หากพบบุคคลต้องสงสัยหรือเหตุการณ์ที่ผิดปกติจะต้องดำเนินการแจ้งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจรับทราบทันที และมีการจัดระเบียบการเข้ารับบริการของลูกค้าตามประเภทธุรกิจของตนเอง รวมถึงจะต้องติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิด เพราะเมื่อมีเหตุร้ายเกิดขึ้นจะมีหลักฐานช่วยเหลือให้เจ้าหน้าที่ตำรวจนำไปติดตามผู้ร้ายมาดำเนินคดีต่อไป

4.1.3 ควรให้ผู้ประกอบการร่วมเสนอแนวคิดหรือแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมที่อาจเกิดขึ้นในสถานที่ท่องเที่ยวย่านถนนข้าวสาร เนื่องจากผู้ประกอบการเป็นผู้ประสบเหตุโดยตรงในพื้นที่ จะสามารถจำลองสถานการณ์และออกแบบแนวทางแก้ไขได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้ผู้ประกอบการมีส่วนร่วม

4.2 ด้านอุบัติเหตุ

4.2.1 ภาครัฐควรมีการจัดการด้านจราจรทั้งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ให้มีความเป็นระเบียบ ไม่ให้สัญจรในพื้นที่สถานที่ท่องเที่ยวย่านถนนข้าวสารและไม่ให้สัญจรบนทางเท้า เพราะจะทำให้เกิดอุบัติเหตุกับนักท่องเที่ยวได้ และให้กำหนดจุดจอดรถโดยสารสาธารณะในการรับ-ส่งเพียงจุดเดียวให้ชัดเจน เพื่อลดปัญหาการจราจรติดขัดและสะดวกต่อการโดยสารของนักท่องเที่ยว อีกทั้งไม่ให้เกิดความสับสนของนักท่องเที่ยวในการเดินทางร่วมด้วย

4.2.2 ผู้ประกอบการควรจัดสถานที่ไม่ให้มีสิ่งกีดขวางทางสาธารณะ และช่วยสนับสนุนอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้กับภาครัฐ เช่น กรวยยาง ป้ายสะท้อนแสง เป็นต้น และอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจร่วมด้วย

4.2.3 ควรมีจุดคัดกรองนักท่องเที่ยวก่อนเข้าในสถานที่ท่องเที่ยวย่านถนนข้าวสาร ไม่ให้พวกาอาวุธหรือวัสดุอันตรายเข้ามาในพื้นที่และมีการตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง

4.3 ด้านสาธารณสุข

4.3.1 ผู้ประกอบการควรมีการจัดการด้านความสะอาดมากยิ่งขึ้น ควรมีการบำบัดน้ำเสียในสถานประกอบการ เช่น โรงแรม เกสต์เฮ้าส์ ร้านอาหาร เป็นต้น ควรมีการกำจัดขยะมูลฝอยและคัดแยกขยะก่อนทิ้งเสมอ การประกอบอาหารควรมีความสะอาด ปลอดภัย ไม่มีสารเจือปน มีการรักษาความสะอาดภายในร้าน ห้องน้ำที่สะอาด รวมถึงพนักงานด้วย เพื่อให้มีความปลอดภัยและถูกสุขลักษณะต่อนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการ รวมถึงควรมีจุดทิ้งขยะและสถานที่สูบบุหรี่ เพื่อไม่ให้รบกวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการ

4.3.2 ภาครัฐควรมีการจัดการความสะอาดบนท้องถนนให้มากขึ้น มีมาตรการรักษาความสะอาดในพื้นที่อย่างเข้มงวด กำหนดจุดติดตั้งขยะให้เพียงพอ จัดให้มีเจ้าหน้าที่ทำความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ และควรมีการตรวจสอบความสะอาดให้เป็นไปตามมาตรฐาน

อภิปรายผล

1. ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการต่อการรักษาความปลอดภัยในสถานที่ท่องเที่ยวถนนข้าวสาร ผู้ประกอบการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามกฎระเบียบที่ภาครัฐได้กำหนดไว้เท่านั้น หากมีการขอความร่วมมือให้มีการปฏิบัติตามกฎระเบียบที่มีผลกระทบต่อรายได้หรือผลประโยชน์ หรือเพิ่มภาระงานให้กับผู้ประกอบการอาจจะถูกคัดค้าน ไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดและไม่ให้ความร่วมมือกับภาครัฐเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับ วิษณุ หยกจินดา (2557) ได้เสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ นอกจากความสำคัญของผลประโยชน์ในเชิงปริมาณและคุณภาพแล้วนั้น จะต้องพิจารณาถึงการกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่ม ผลประโยชน์ในโครงการ รวมทั้งผลประโยชน์ในทางบวกและผลที่เกิดขึ้นในทางลบที่เป็นผลเสียของโครงการด้วย ในการแสดงความคิดเห็น ตัดสินใจ และการติดตามประเมินผลในการรักษา-ความปลอดภัยนั้น ผู้ประกอบการจะร่วมกันคิดและตัดสินใจในการจัดการรักษาความปลอดภัยในพื้นที่ของสถานประกอบการเท่านั้น เพื่อให้มีความปลอดภัยกับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการในสถานที่ท่องเที่ยวถนนข้าวสาร เนื่องจากภาครัฐไม่ได้สอบถามความเห็นหรือให้มีส่วนร่วมในการวางแผนการรักษาความปลอดภัย ซึ่ง วิษณุ หยกจินดา (2557) ได้เสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making) ในกระบวนการของการตัดสินใจเป็นประการแรกสุด คือ กำหนดความต้องการและจัดลำดับความสำคัญ จากนั้นเลือกนโยบายและประชากรที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจในช่วงดำเนินการวางแผน และการตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ รวมถึงการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) สิ่งสำคัญที่จะต้องสังเกต คือ ความเห็น ความชอบ และความคาดหวัง ซึ่งจะมีอิทธิพลสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มได้

2. ปัจจัยการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการต่อการรักษาความปลอดภัยในสถานที่ท่องเที่ยวถนนข้าวสาร รายได้หรือผลประโยชน์ที่ผู้ประกอบการจะได้รับในการดำเนินธุรกิจนั้น มีส่วนทำให้ผู้ประกอบการไม่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติรักษาความปลอดภัย หากเป็นประโยชน์ก็จะส่งผลต่อการให้

ความร่วมมือของผู้ประกอบการดังที่ ดวงสมร นาเมือง (2554 อ้างอิงจาก John & Norman, 1997, p.97) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของบุคคลในด้านรายได้ เป็นปัจจัยในเชิงโครงสร้างทางสังคม เหตุที่รายได้นับเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดการมีส่วนร่วมนั้น เป็นเพราะการเข้าไปมีส่วนร่วมมิได้เป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นโดยมีต้องแลกกับสิ่งใด อย่างน้อยก็เป็นการเสียโอกาสในการกระทำสิ่งอื่นเมื่อพิจารณาในทางเศรษฐศาสตร์ ดังนั้นโดยทั่วไปแล้วบุคคลที่มีฐานะในเชิงรายได้และในทางสังคมสูงก็มัก จะมีส่วนร่วมในเรื่องใดเรื่องหนึ่งมากกว่าบุคคลที่มีรายได้ต่ำ ด้านภาครัฐควรรับฟังความคิดเห็นจากผู้ประกอบการ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติและมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ เนื่องจากผู้ประกอบการเป็นผู้สัมผัสกับปัญหาอาชญากรรมโดยตรงและรู้จุดเสี่ยงอันตรายต่าง ๆ ในพื้นที่สถานประกอบการของตน อีกทั้งควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วย ดังที่ Sisavanh Vongkataneagnou (2555 : ออนไลน์) ระบุว่า การมีส่วนร่วมเป็นผลมาจากการเห็นพ้องกันในเรื่องของการต้องการและทิศทางของการเปลี่ยนแปลงและความเห็นพ้องต้องกันจนเกิดริเริ่มโครงการ เพื่อการปฏิบัติ เหตุผลแรกของการที่มีคนมารวมกันได้ ควรจะต้องมีการตระหนักว่าปฏิบัติการทั้งหมดที่ทำโดยกลุ่มนั้นกระทำผ่านองค์กร (organization) ดังนั้นองค์กรจะต้องเป็นเสมือนตัวนำให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงได้ด้วย และผู้ประกอบการหรือบุคลากรในสถานประกอบการที่ไม่ให้ความร่วมมือในการตรวจสอบข้อมูลนักท่องเที่ยวก่อนเข้าสถานประกอบการ หากเกิดปัญหาหรือภัยอันตรายจะสอบสวนหาผู้กระทำความผิดไม่ได้ ซึ่งภัยจากแหล่งท่องเที่ยวมาจากหลายสาเหตุ คือ ทางด้านอาชญากรรมจากโจรผู้ร้ายที่อาจก่ออันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สิน การประสบอุบัติเหตุที่มักเกิดจากความประมาทหรือการขาดความระมัดระวัง ด้านสาธารณสุขทำให้เกิดโรคนกัซเซิลขณะท่องเที่ยวหรือปัญหาสุขภาพอันเกิดจากปัญหาสาธารณสุขที่ไม่มีมาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยว ภัยธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้ตามธรรมชาติและตามฤดูกาล การหลงทางอาจเกิดในแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นป่าหรือภูเขาที่นักท่องเที่ยวเดินทางโดยปราศจากผู้นำ (มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2555)

3. ปัญหาและอุปสรรคการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการต่อการรักษาความปลอดภัยในสถานที่ท่องเที่ยวย่านถนนข้าวสาร

3.1 ด้านบุคลากร

เจ้าหน้าที่ภาครัฐไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ในการรักษาความปลอดภัยในสถานที่ท่องเที่ยวถนนข้าวสาร จึงไม่สามารถตรวจสอบสถานประกอบการได้อย่างทั่วถึง และเมื่อมีเหตุร้ายเกิดขึ้นการเข้าถึงสถานที่เกิดเหตุมีความล่าช้า ดังนั้นแนวทางการจัดการความปลอดภัยที่รัฐควรดำเนินการคือ 1) การปฐมนิเทศนักท่องเที่ยวก่อนเข้าชมในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อชี้แจงสาเหตุของความไม่ปลอดภัยและแนวทางป้องกัน โดยอาจใช้รูปแบบการบรรยาย การจัดนิทรรศการ หรือการแจกแผ่นพับประชาสัมพันธ์ 2) การอบรมเจ้าของท้องถิ่นหรือพื้นที่ในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อชี้แจงสาเหตุของความไม่ปลอดภัย ตลอดจนวิธีการช่วยเหลือนักท่องเที่ยวเมื่อเกิดอันตรายต่าง ๆ 3) การจัดหน่วยรักษาความปลอดภัย เช่น ตำรวจท่องเที่ยว เพื่อดูแลรักษาความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว ตลอดจนการจัดตำรวจตรวจตราความสงบเรียบร้อยตลอดเวลาและครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดอย่างทั่วถึง 4) การออกกฎ ระเบียบ ตลอดจนมาตรการการลงโทษผู้ที่กระทำความผิดอย่างชัดเจน เพื่อเป็นการขู่โจรผู้ร้ายให้เกิดความเกรงกลัว ไม่กล้ากระทำความผิด 5) การให้ความสำคัญต่อสาธารณสุข โดยการให้ความรู้ด้านสาธารณสุขที่จำเป็นแก่ผู้ประกอบการและประชาชน และการบังคับใช้มาตรฐานด้านสุขภาพอนามัยแก่นักท่องเที่ยว รวมทั้งประชาชนในท้องถิ่น 6) เมื่อเกิดเหตุความไม่ปลอดภัย ผู้ที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นเจ้าหน้าที่ภาครัฐและเอกชนจะต้องร่วมมือกันจัดการปัญหาต่าง ๆ ด้วยความซื่อตรง เปิดเผยข้อเท็จจริงแก่สื่อมวลชน แสดงความห่วงใย

ต่อผู้ที่ได้รับผลกระทบหรือเดือนร้อนและจัดการเรื่องราวต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ และ 7) เพื่อป้องกันการเกิดความไม่ปลอดภัยในอนาคตด้วย (มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2555) ปัญหาการสื่อสารของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ผู้ประกอบการและบุคลากรในสถานประกอบการ จะต้องสนับสนุนส่งเสริมให้ได้รับการอบรมด้านภาษาต่างชาติน่ามากขึ้น โดยเน้นด้านการสื่อสาร เพื่อพัฒนาบุคลากรสามารถสื่อสารให้ข้อมูลด้านการปฏิบัติตนเมื่อมาท่องเที่ยวย่านถนนข้าวสาร และมีความเข้าใจต่อการรักษาความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ศรัญญา วรากุลวิทย์ (2557) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้นักท่องเที่ยวไม่ปลอดภัย ในด้านภาษาที่ใช้ นักท่องเที่ยวที่มาจากเมืองไทย มักมีปัญหาเรื่องภาษา เพราะนักท่องเที่ยวพูดภาษาไทยไม่ได้ และคนไทยพูดภาษาต่างประเทศไม่ได้เช่นกัน ทำให้เข้าใจกันยากกว่าจะรู้เรื่องการติดต่อ สื่อสารระหว่างนักท่องเที่ยวกับประชาชนในท้องถิ่น จึงเป็นเรื่องลำบากใจมากสำหรับนักท่องเที่ยวต่างประเทศ

3.2 ด้านระเบียบปฏิบัติ

กฎระเบียบและข้อกำหนดในแต่ละประเภทธุรกิจมีการปฏิบัติที่แตกต่างกันในการรักษาความปลอดภัย ซึ่งธุรกิจบางประเภทจะมีมาตรฐานความปลอดภัยที่สูง ผู้ปฏิบัติงานรักษาความปลอดภัยของสถานประกอบการและปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด แต่เพื่อให้มีแนวทางปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกันและเพิ่มความปลอดภัยในสถานที่ท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นนั้น การเปิดโอกาสให้บุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มตัดสินใจในการปฏิบัติงานและการร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบมาถึงตัวของบุคคล การที่จะสามารถทำให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา และนำมาซึ่งสภาพ-ความเป็นอยู่ของบุคลากรให้ดีขึ้นนั้น ผู้นำจะต้องยอมรับในปรัชญาการพัฒนาว่า มนุษย์ทุกคนมีความปรารถนาที่อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ได้การปฏิบัติอย่างเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของผู้อื่นและพร้อมที่จะอุทิศตนเพื่อกิจกรรมส่วนรวมขององค์กร (สันติชัย เอื้อจงประสิทธิ์, 2556)

3.3 ด้านการดำเนินการ

ภาครัฐดำเนินการติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิด ในสถานที่ท่องเที่ยวถนนข้าวสาร แต่ยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ในย่านถนนข้าวสาร จึงอาจจะส่งผลให้ตำแหน่งที่ไม่มีติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิดเกิดเหตุอันตรายไม่มีความปลอดภัยเกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยวได้ แต่อย่างไรก็ตามผู้ประกอบการบางประเภท เช่น โรงแรม เกสต์เฮาส์ ร้านอาหาร บาร์ ร้านเหล้า ร้านสัก เป็นต้น มีการติดตั้งกล้องวงจรปิดและเก็บข้อมูลผู้รับบริการร่วมด้วย รวมทั้งดำเนินการให้มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยในสถานบริการของตนเองด้วย ผู้ประกอบการและบุคลากรในสถานประกอบการให้ความร่วมมือกับภาครัฐในการตรวจค้นวัตถุอันตรายก่อนที่ลูกค้าจะเข้าใช้บริการในสถานประกอบการ ช่วยดูแลพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ของนักท่องเที่ยว และให้ข้อมูลแหล่งมั่วสุมหรือบุคคลต้องสงสัยในพื้นที่ให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจรับทราบทันที

3.4 ด้านการรักษาความปลอดภัย

มีการวางระบบการรักษาความปลอดภัย เจ้าหน้าที่ตำรวจแบ่งเป็นชุดตรวจในการดูแลความปลอดภัยสถานที่ท่องเที่ยว ติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิดเพิ่มมากขึ้นทั้งภาครัฐและภาคเอกชน และจัดระเบียบเส้นทางทางหนีไฟให้เห็นชัดเจน ซึ่งปัจจุบันความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวเป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจเดินทางของนักท่องเที่ยว ทั้งด้านความปลอดภัยทางอุบัติเหตุหรือความปลอดภัยจากอาชญากรรม หากนักท่องเที่ยวประสบความเดือดร้อนถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าแม่ค้าหรือมัคคุเทศก์ที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียน หรือรถรับจ้างสาธารณะที่เรียกค่าบริการในอัตราสูงเกินไป ย่อมต้องส่งผลเสียต่อภาพลักษณ์โดยรวมของประเทศและอาจสูญเสียโอกาสที่จะกลับมาเที่ยวในครั้งต่อไป ในทางตรงกันข้ามแหล่งท่องเที่ยวที่มีการจัดการด้านความปลอดภัยอย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมสร้างความมั่นใจให้กับ

12 วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์ ปีที่ 5 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม 2563)

นักท่องเที่ยว ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ทำให้เงินตราไหลเข้าสู่ประเทศเพิ่มมากขึ้นและเศรษฐกิจของประเทศก็จะดีขึ้นด้วย (มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2555)

4. แนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการต่อการรักษาความปลอดภัยในสถานที่ท่องเที่ยว
ย่านถนนข้าวสาร

4.1 ด้านอาชญากรรม

ภาครัฐและภาคเอกชนควรพิจารณาดำเนินการรักษาความปลอดภัยให้สอดคล้องกับอาชญากรรม โดยการจัดตั้งจุดตรวจและหน่วยรับแจ้งในสถานที่ท่องเที่ยว จุดเน้นคือบริเวณที่มีความเสี่ยงสูงต่อการโจรกรรม จัดการฝึกอบรมอาสาสมัครรักษาความปลอดภัยจากโจรผู้ร้ายในแหล่งท่องเที่ยวให้มีการช่วยเหลือดูแลหมุนเวียนผลัดเปลี่ยนไปตามพื้นที่ตามความเหมาะสม จัดทำป้ายเตือนนักท่องเที่ยวบริเวณที่มีความเสี่ยงจากโจรผู้ร้าย และจัดทำแผ่นพับเตือนนักท่องเที่ยวถึงอาชญากรรมที่อาจเกิดขึ้นเพื่อให้นักท่องเที่ยวระมัดระวังตัวเกี่ยวกับที่อาจเกิดต่อชีวิตและทรัพย์สิน (ศรีญา วรากุลวิทย์, 2556)

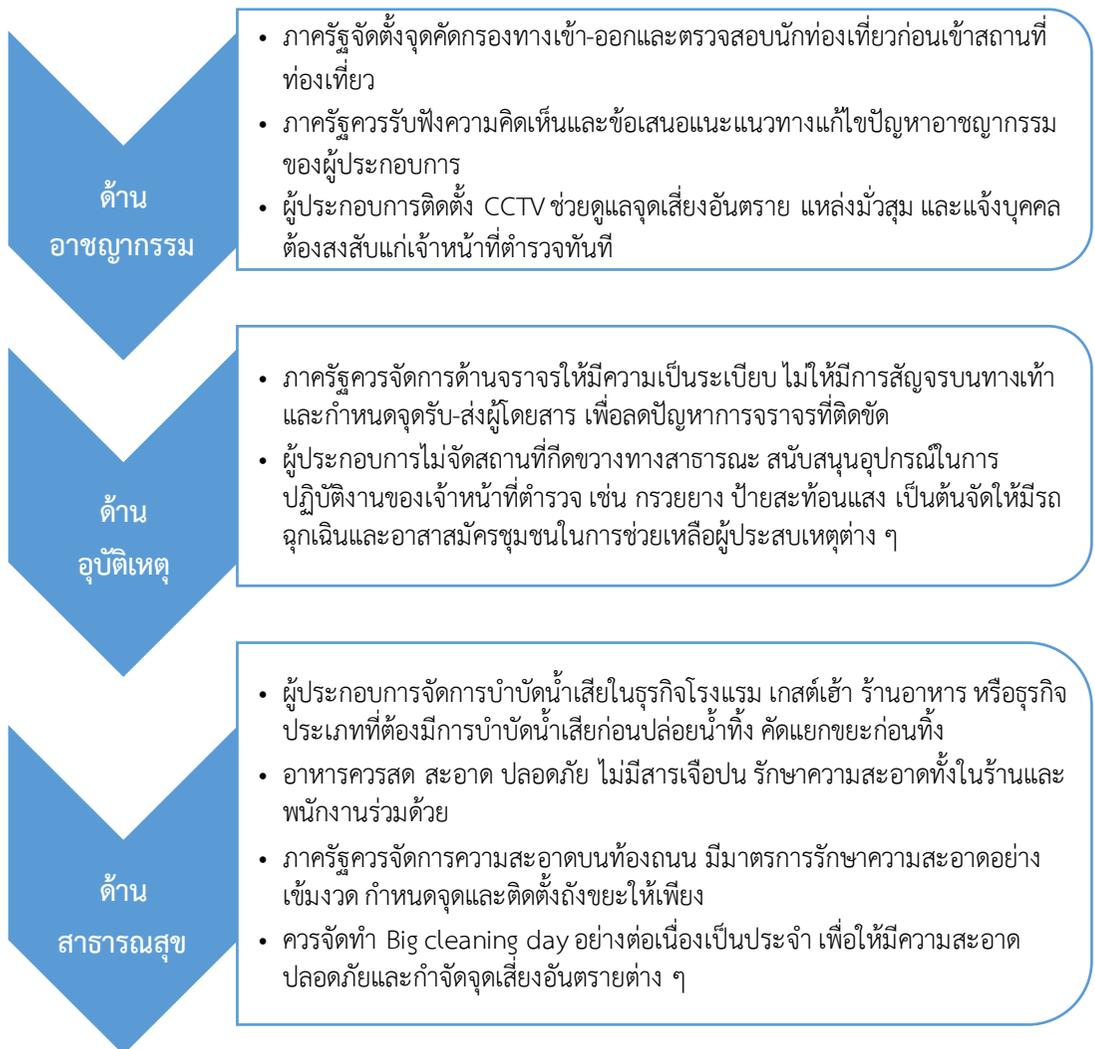
4.2 ด้านอุบัติเหตุ

ภาครัฐและภาคเอกชนควรพิจารณาดำเนินการรักษาความปลอดภัยให้สอดคล้องกับอุบัติเหตุ โดยการจัดทำป้ายเตือน ป้ายชี้แจงเกี่ยวกับอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นได้ เพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความระมัดระวังขณะท่องเที่ยว จัดเจ้าหน้าที่ประจำจุดบริเวณที่มีโอกาสเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุ เพื่อทำหน้าที่เตือนและดูแลพื้นที่ด้วย จัดฝึกอบรมอาสาสมัครบรรเทา-สาธารณภัยพร้อมวัสดุอุปกรณ์การกู้ภัยประจำไว้ในจุดที่สามารถช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้สะดวกที่สุด สร้างสิ่งป้องกันถาวรเพื่อป้องกันอันตรายตามความเหมาะสม เช่น ราวบันได รั้วกันสำหรับทางเดินขึ้น เป็นต้น จัดตั้งหน่วยปฐมพยาบาลเบื้องต้นในจุดที่เหมาะสม เพื่อให้การปฐมพยาบาลแก่ผู้ประสบอุบัติเหตุ และกำหนดมาตรการควบคุมผู้ประกอบการธุรกิจที่มีโอกาสเกิดอุบัติเหตุแก่นักท่องเที่ยว (ศรีญา วรากุลวิทย์, 2556)

4.3 ด้านสาธารณสุข

ภาครัฐและภาคเอกชนควรพิจารณาดำเนินการรักษาความปลอดภัยให้สอดคล้องกับสาธารณสุข เพื่อให้มีความปลอดภัยและถูกสุขลักษณะต่อนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการ จะต้องกำหนดมาตรฐานการควบคุมผู้ประกอบการธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มให้ผู้ประกอบการภายใต้สุขอนามัยและตามกฎหมาย ตรวจสอบร้านอาหารที่มีสุขลักษณะที่ดีและประกาศเป็นร้านที่รับรองความสะอาด เช่น โครงการ Clean food, Good Taste โครงการอาหารสะอาด เป็นต้น รักษาความสะอาดบริเวณแหล่งท่องเที่ยว เช่น จัดถึงขยะไว้ให้ทั่วบริเวณและกำจัดขยะให้ถูกวิธี และจัดเจ้าหน้าที่รักษาความสะอาดตามแหล่งท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง ติดตั้งระบบสัญญาณเตือนภัยที่สามารถรับรู้ได้ทั่วถึงภายในแหล่งท่องเที่ยวที่มีโอกาส เพื่อเตือนล่วงหน้าก่อนที่ภัยธรรมชาติจะถึงตัว (ศรีญา วรากุลวิทย์, 2556)

สรุปองค์ความรู้

แผนภาพที่ 1 แสดงองค์ความรู้จากการศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการต่อการรักษาความปลอดภัยในสถานที่ท่องเที่ยวย่านถนนข้าวสาร กรุงเทพมหานคร

ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาในครั้งนี้ นอกจากผลการศึกษาที่ได้รับแล้ว ผู้ศึกษายังพบว่า งานวิจัยนี้สามารถนำไปขยายประเด็นศึกษาต่อไป จึงขอเสนอข้อแนะนำสำหรับผู้ที่ต้องการศึกษาในครั้งต่อไปดังนี้

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนที่อาศัยในสถานที่ท่องเที่ยวต่อการรักษาความปลอดภัยที่มีและอุปสรรคที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการศึกษาที่แตกต่างกัน เพื่อนำมาเป็น

แนวทาง และส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการรักษาความปลอดภัยและครอบคลุมพื้นที่ย่านถนนข้าวสาร

2. ควรมีการศึกษาการบริหารความเสี่ยงในความปลอดภัยของภาครัฐและภาคเอกชนในสถานที่ท่องเที่ยวย่านถนนข้าวสาร เพื่อศึกษาการจัดการความเสี่ยงในความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวย่านถนนข้าวสาร เป็นการรวบรวมความเสี่ยงและความไม่ปลอดภัย จัดทำแผนบริหารความเสี่ยง ดำเนินการการแก้ไขสถานที่เสี่ยงต่าง ๆ กำหนดร่างระเบียบให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ให้เกิดความปลอดภัยทั้งชุมชนผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว ช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวให้ยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงวัฒนธรรม. (19 มกราคม 2558). *ประวัติความเป็นมา ถนนข้าวสาร*. สืบค้นเมื่อ 24 มีนาคม 2561, จาก http://www.m-culture.go.th/young/ewt_news.php?nid=366&filename=index
- ไชยวัฒน์ อัครวิไชยตระกูล. (2556). *การรับรู้เกี่ยวกับอาชญากรรมและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มีต่อการกลับมาท่องเที่ยวซ้ำและการแนะนำแหล่งท่องเที่ยว : กรณีศึกษา ถนนข้าวสาร กรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ดวงสมร นามเมือง. (2554). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลระคู อำเภอสวรรคภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด*. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ตฤณ พริ้งประเสริฐ. (2554). *การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้บริการที่พักแบบเกสต์เฮาส์ บริเวณถนนข้าวสาร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. (2555). *หลักการตลาดเพื่อการท่องเที่ยว*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- วันทิกา หิรัญเทศ. (2554). *ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติต่อการให้บริการของตำรวจท่องเที่ยว ถนนข้าวสาร กรุงเทพมหานคร*. ทุนวิจัยวิทยาลัยราชพฤกษ์ วิทยาลัยราชพฤกษ์.
- วารุณี ชาคำรุ่ง. (2551). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดเวลาที่ประชาคมชุมชนเพื่อจัดทำแผนเทศบาลตำบลนาแห้ว อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- วิชณู หยกจินดา. (2557). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน จังหวัดจันทบุรี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศรัณญา วรากุลวิทย์. (2556). *ปฐมนิเทศอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ: เฟื่องฟ้าพรีนติ้งส์.
- สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล. (1 มีนาคม 2560). *สถิติ 2559 กรุงเทพมหานคร*. สืบค้นเมื่อ 11 พฤษภาคม 2562, จาก <http://www.bangkok.go.th/upload/user/00000130/>
- อชิป นนทกะตระกูล. (2558). *การจัดการความปลอดภัยของเกสต์เฮาส์ในย่านถนนข้าวสารกรุงเทพมหานคร*. *วารสารการวิจัยเพื่อพัฒนาชุมชน (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 8(2), 110-121.
- เอ็มอัชมา วัฒนบุรณนธ์. (2548). *ความปลอดภัย*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

